ҚР ҰҒА-сының президенті академик М.Жұрыновтың ҰҒА Жалпы жиналысының сессиясындағы баяндамасы

Алматы қ., 12.09.2018 ж.

Құрметті әріптестер!

Академияның 258 тұрақты мүшелерінен (169 акад., 89 корр. мүше) 30 адам уәжді себептермен – іссапарлар (командировка)мен денсаулықтарына байланысты қатыса алмайды. Тізімде қалған 228 қатысуға міндетті мүшелерден жиналысқа қатысып отырғандардың саны 203 адам, демек 3/2 қажеттімөлшерден асып тұр. Кворум толығымен бар. Академияның Жалпы жиналысының кезекті сессиясын ашық деп жариялауға рұқсат етіңіздер.

Құрметті ҰҒА академиктері, корреспондент-мүшелері мен құрметті мүшелері!
Қымбатты қонақтар!

Ағымдағы жылдың қаңтар айында өткізілген ҰҒА Жалпы жиналысынан бергі уақытта Ұлттық ғылым академиясы, жалпы Қазақстан ғылымы, ауыр қазаларға ұшырады – ҰҒА академигі, физика-математика ғылымының докторы, профессор Дробжев Виктор Иванович (29.03.18 ж.), ҰҒА академигі, филология ғылымдарының докторы, профессор Сарыбаев Шора Шамғалиұлы (02.05.18 ж.), ҰҒА академигі, геология-минералогия ғылымдарының докторы, профессор Өмірсеріков Мұрат Шүкеұлы (19.06.18 ж.), ҰҒА академигі, геология-минералдық ғылымдарының докторы, профессор Бәкенов Мұхтар Мұқашұлы (11.07.18 ж.) және ҰҒА құрметті мүшесі, медицина ғылымдарының докторы, профессор, ҚР Мемлекеттік сыйлығының лауреатыҚұралбаев Бекмахан Сыбанбайұлы(12.04.18 ж.) фәни дүниеден озды. Осы ардақты азаматтарымыздың рухына тағзым етіп, орындарыңыздан тұрып, бір минут үнсіз еске алуларыңызды өтінемін. *(Үнсіздік).* Рахмет, отырыңыздар.

Бүгінгі жиналысымыздыңкүн тәртібінде қаралатын мәселелер:

1. ҚР ҰҒА Төралқасының атқарған жұмыстары туралы ҰҒА президентінің баяндамасы.
2. ҚР ҰҒА президентінің есебін талқылау.
3. ҚР ҰҒА президентін (академиктер мен корреспондент-мүшелерінің жасырын дауыс беруі арқылы) сайлау.
4. ҚР ҰҒА Төралқасының жаңа құрамын (мүшелерін) ҚР ҰҒА академиктері мен корреспондент-мүшелері арасынан сайлау (ашық дауыспен).
5. Әртүрлі мәселелер (ҚР ҰҒА шетелдік мүшелерін сайлау).

Құрметті әріптестер!

Сессия жұмысын, ҰҒА Төралқасының шешімі бойынша, әрі қарай, күн тәртібінің 1, 2, 3, сұрақтарына төрағалық ету үшін сөз кезегі ҰҒА вице-президенті, Аграрлық ғылымдар бөлімшесінің төрағасы, академик Т.И. Есполовқа беріледі.

ҚҰРМЕТТІ ӘРІПТЕСТЕР!

Соңғы 5 жыл мерзім ішінде Ұлттық ғылым академиясының Төралқасы мен аппараты көптеген жұмыстар атқарды. Оларды електен өткізіп, тек қана ірі істерді тізетін болсақ – олар мына төмендегілер:

1. ҰҒА-ның тұрақты қаржыланып, жыл сайын дайындалатын ғылым туралы Ұлттық баяндамасы уақытылы ұйымдастырылып, даярланып тұрды (биыл 14 том); Ол, әр жыл сайын, ҚР Премьер-министрінің қатысуымен өтетін ВНТК мәжілісінде талқыланып, қабылданады. Әрі қарай өз кезегімен ҚР Президентіне ұсынылады.

2. Бүгінде Батыс-Еуропалық моделі бойынша дамып келе жатқан Академиямыздың Жарғысына сәйкес, 5 жыл ішінде майталман академик-ғалымдарымыздың қатары екі рет талантты жас ғалымдармен – ҰҒА корреспондент-мүшелерімен толықты. Академияға еліміздің ең алдыңғы қатардағы, таңдаулы ғалымдары конкурспен сайланды. Соңғы өткен 2017 жылдың маусым айында

Академияға корреспондент-мүшелерді сайлаудағы конкурс 1 орынға 10 үміткерге дейін барды. Оны біз өткен ҰҒА-ның Жалпы жиналысында да айтқан едік. Бұл көрініс біздің қоғамымызда Ұлттық ғылым академиясының беделі бұрынғыдай жоғары екенін тайға басқан таңбадай етіп көрсетті. Ал қазір біздің академия әлемдегі мүшелері ең жас классикалық академия болып тұр (орта жасы – 60!);

3. ҰҒА академиктері мен корреспондент-мүшелерінің денсаулығын жақсарту мақсатында Қазақстан Президенті Әкімшілігінің ресми шешімімен, Үкімет мүшелерімен және Республикаға ерен еңбек еткенмемлекет қайраткерлерімен тең дәрежеде Астана және Алматы қалаларында Президенттің клиникаларында тегін қызмет көрсетіліп отыр. Сонымен қатар оларға республикадағы санаторилерге тегін жолдама (путевка) беріліп тұрады.

4. Академиямыз 2016 жылдан бастап өз құрамына ұжымдық мүшелерді, яғни ғылыми мекемелер мен жоғары оқу орындарын қабылдады. Қазіргі кезде ҰҒА құрамында 40-қа жуық ұжымдық мүше бар, олар: академиялық институттар, республикамыздың ұлттық және аймақтық ірі университеттері;

5. Көп жылдар бойы созылған үзілістен кейін Елбасы, академик Н.Ә. Назарбаевтың қолдауымен Білім және ғылым министрі Е.К. Сағадиевтің Бұйрығымен ғылым саласындағы Қ.И. Сәтбаев, Ы.Алтынсарин, Д.Қонаев, М.Әуезов, Ш.Уәлиханов, Күлтегін атындағы атаулы сыйлықтар мен мемлекет тарапынан берілетін 75 ғылыми стипендияларды тағайындау құқығы біздің Академияға қайта берілді;

6. 1946 ж. бері шығарылып келе жатқан, 73 мемлекетке таратылатын 8 журналды тұрақты түрде уақтылы шығарылып келеді (жылына әрқайсысы 6 рет, ал барлығы 1 жылда 48 журнал). 2016 жылдан бастап «ҚР ҰҒА Хабарлары, Геология және техникалық ғылымдар сериясы» атты журналы Elsevier Scopus-қа енді, ал 2018 жылыжәне 4 академиялық журналымыз: «ҚР ҰҒА Хабаршысы» (Вестник), «ҚР ҰҒА Хабарлары, Химия және технология сериясы; «ҚР ҰҒА Хабарлары, Физика, математика және информатика сериясы», «ҚР ҰҒА Хабарлары, Геология және техникалық ғылымдар сериясы» Clarivate Analytics (бұрынғы Thomson Reuters) (АҚШ, Филадельфия) халықаралық компаниясының деректер базасына еніп отыр.Clarivate Analytics, Elsevier Scopus сияқты дүние жүзіндегі ең ірі компанялардың мәліметтер базасына аталмыш журналдарымыздың енуі Қазақстан ғылымының дамуына нәрменді ықпал етеді және еліміздің абыройын көтереді.

7. 2018 жылы Білім және ғылым министрі Е.К. Сағадиевтің бұйрығымен ҰҒА жанынан коллегиалды орган – Этика жөніндегі Кеңес құрылды, бұл орган белсенді түрде өз қызметін одан әрі жалғастырады.

8. 5 жыл ішінде Отандық ғылымның кемел деңгейіне жетуге жағдай жасау мақсатында республиканың аймақтарында Академияның Орталық Қазақстан (Астана қ.), Оңтүстік Қазақстан (Шымкент қ.), Шығыс Қазақстан (Өскемен қ.) және Қарағанды аймақтық бөлімшелері қайта ұйымдастырылды. Сонымен қатар Талдықорған, Көкшетау, Тараз, Өскемен, Павлодар, Қызылорда және т.б. қалаларда ҰҒА өкілдіктері құрылып, олар да ғылымның дамуына аянбай еңбек етіп келеді. Алдағы сайлауларда осы аталған 4 Бөлімшелерге арнайы квота бөлу мәселесі қаралуы керек;

9. Алыс және жақын шетелдегіРесей, Қытай, Болгария, Молдова, Украина, Беларусь, Тәжікстан, Түрікменстан және т.б. көптеген елдердің классикалық Бас академияларымен келісім-шарт жасалды. Бұл халықаралық қарым-қатынастарды дамытуға ықпал етеді және отандық ғалымдарға НАТО, ИНТАС, МНТЦ қорларының ғылыми конкурстарына қатысуға кеңінен жол ашады;

10. Түркі тілдес мемлекеттердің Ұлттық ғылым академияларының Одағы құрылып оның тұңғыш президенті болып ҚР ҰҒА президенті сайланды. Бұл біздің академияның халықаралық деңгейдегі беделін одан әрі көтеруге ықпал етті.

11. Елбасы Н.Ә. Назарбаевтыңқатысуымен, ТМД елдерінің ҰҒА президенттері және АҚШ, Болгария сияқты алыс шет елдерден келген делегациялардың қатысуымен ҰҒА өзінің 70 жылдық мерейтойын жоғарғы деңдейде өткізді (22 ақпан, 2017 ж.)

Аталған іс-шаралардың барлығы ҰҒА-сының халықаралық деңгейде, Қазақстанның Бас академиясы ретінде, жоғары беделді ғылым академиясы екендігін одан әрі айқындап, бекітті. ҒЗИ және университетте жұмыс істейтін ҰҒА ғалымдары бірлескен ғылыми зерттеулерді, халықаралық

конференциялар мен кеңестер, тәжірибе алмасу және мамандар дайындау жұмыстарын өткізуде. «Жасыл» энергетика саласында айтарлықтай табыстарға қол жеткізілді, ғалымдар күн энергиясын электр энергиясына айналдыратын тиімді агрегаттар жасап шығарды, жел энергиясы мен басқа да қосымша энергетика түрлерін пайдалану бойынша тың жобалар бар. Олардың барлығы Қазақстанда өткізілген ЭКСПО-2017 көрмесінде көрсетілді. Алдағы уақытта Қазақстан ғалымдары халықаралық мегасайенс жобаларына қатысуы керек. Мысалға археология, геология, тау мұздықтарына мониторинг жасау, космос технологиясы сияқты салалаларды шет ел ғалымдарымен бірлесе отырып зерттеу қажет.

Бүгінде ҰҒА мүшелері: еліміздің ірі университеттердің ректорлары, ҒЗИ, ғылыми орталықтардың Бас директорлары, зертханалар мен кафедралардың жетекшілері бола отырып, геология, металлургия, химия, мұнай химиясы, биология, математика, физика, медицина, аграрлық ғылымдар, тарих, мәдениет, тіл және әдебиет т.б. гуманитарлық ғылымдар салаларындағы іргелі және қолданбалы зерттеулердіңодан әрі дамуына және жоғары білікті ғылымикадрларды даярлауға лайықты үлес қосып отыр. ҰҒА мүшелері Қазақстан Республикасы бойынша Ғылым мен техника саласындағы мемлекеттік сыйлықтардың және басқа да ұлттық жүлделердің иегерлерін, сонымен қатарғылымның басым бағыттарын анықтауға қатысады. ОларҮкімет жанындағы ВНТК отырысына, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің алқа органдарының жұмыстарына да қатысады.

Әр жыл сайын 2-3 рет ҰҒА Жалпы жиналыстары өткізіліп тұрды, ай сайын –Төралқа отырыстары өтіп, онда Академияның өзекті мәселелері талқыланды. Төралқа отырыстарында ҰҒА-ның шетелдік және құрметті мүшелерін ұсыну және сайлау, академиктер мен корреспондент-мүшелерді мемлекеттік наградаларға ұсыну, сондай-ақ басқа да ұйымдастыру мәселелері талқыланып тұрды (мысалға академиктердің атын мекемелер мен көшелерге қою, ескерткіш қою, тұрғын үйлерге тақта қою және т.б.).

Осы аталып өткен, қол жеткізген жетістіктеріміздің ешқайсысы оңайлықпен келген жоқ, көпшілігі шиеленіскен күреспен келді. Бұл жерде ойға бірінші кезекте келетін жәйт - 2003 жылы Академияның қоғамдық бірлестік статусына түсіп, өз жұмысын нольден бастаған кезде, Академияны қолдап спонсорлық көмек көрсеткен сол кездегі университет ректорлары, академиктер: Қожамқұлов Төлеген Әбдісағиұлы, Әділов Жексенбек Мәкейұлы, Муминов Талғат Әшірұлы, Садықов Тоқмұхамед Сәлменұлы, Құлажанов Құралбек Сәдібайұлы, сол кездегі Академияның вице-президенті Байтулин Иса Омарұлы және сол кездегі Төралқа мүшелері. Оларға және бір рет үлкен рахмет айтып, ризашылық білдіруге рұқсат етіңіздер.

Сол аталған университеттерде әлі күнге дейін Академияның бөлімшелері өз қызметтерін атқаруда. Ғылым туралы Ұлттық баяндаманы дайындау және Академияның ғылыми журналдарын шығару істерін бірлесе отырып дайындап келеміз. Олардан басқа көптеген іс-шараларды өткізуде қазіргі кездегі университет ректорлары, академиктер: Мұтанов Ғалымқайыр Мұтанұлы, Есполов Тілектес Исабайұлы, Бейсембетов Ескендір Қалыбекұлы, Сыдықов Ерлан Батташұлы және Балықбаев Тахир Оспанұлы Академияға үлкен жәрдем көрсетіп келеді. Осы аттары аталған әріптестерімізге де шынайы ризашылық білдіруге рұқсат етіңіздер.

Уважаемые коллеги!

Не повторяя уже сказанное, хотелось бы подробно остановиться на задачах, стоящих перед нашими учеными, а также о путях их решения.

На данный момент казахстанская наука, как и наше молодое независимое государство, находится на важнейшем этапе, характеризующимся необходимостью делать ставку в первую очередь на интеллектуальный потенциал. Анализ тенденций развития мировой и казахстанской науки приводится в ежегодном Национальном докладе по науке, которую готовит и издает НАН РК. Все они опубликованы на сайте НАН РК.

Нацдоклад по науке выполняется в соответствии с Правилами подготовки ежегодного Национального доклада по науке, утвержденного Указом Президента Республики Казахстан. В Нацдокладе выявляются тенденции развития науки в различных отраслях, разрабатываются предложения и рекомендации для дальнейшего развития данной научной отрасли в республике. Авторский состав ученых-экспертов формируется на конкурсной основе.

Достижения Казахстана в первую очередь связаны с внедрением программы индустриализации, разработанной при непосредственном участии Главы государства. В результате появилось множество новых промышленных отраслей, рабочих мест, которые, в свою очередь, стали постоянным источником занятости для тысяч казахстанцев. Одним из эффективных способов экономического развития государства –это создание сетипереработывающих предприятий вокруг тяжелой промышленности и постоянно дополнять их инновационными достижениями. В развитых западных странах это называется «Scientific support» (научная помощь), то есть научное сопровождение производства. Актуальность приобретенной, пусть даже самой современной технологии (т.е. трансферт) в связи с быстрым развитием науки теряется уже в течение 5-6 лет. Поэтому научное сопровождение производства-насущная необходимость современной технической цивилизации.

Следует отметить, что в Казахстане со стороны производства нет большого спроса на науку, как это было раньше. Причин тут два. Первая – многие крупные промышленные предприятия находятся в руках иностранных инвесторов, которые в своих странах имеют множество научно-исследовательских институтов, куда и направляются их финансовые средства, выделенные на науку. А более мелкие промышленные предприятия являются монополистами, какой бы товар они ни производили, реализация есть а конкуренции нет. И без участия науки они хорошо зарабатывают, при этом беспощадно загрязняя окружающую среду.

Вторая причина – разрушен мост между научной лабораторией и заводом. За последние 25 лет накопилось большое количество завершенных работ для внедрения в производство. Однако они не внедряются из-за невозможности проведения полупромышленных испытаний и получения опытных партий продуктов. А ведь ранее для этого при крупных заводах были опытные или экспериментальные цеха. Таким образом, назрела необходимость возродить их наряду с конструкторскими отделами, несмотря на то, что требуются при этом большие финансовые вложения. Эту задачу частично можно решить с помощью создания государственно-частного партнерства.

Ярким примером эффективности интеграции науки и производства может служить универсальный аграрный холдинг «Байсерке-Агро» близ Алматы, руководитель – почетный член НАН РК, профессор Т.М. Досмухамбетов. Здесь за короткое время достигнуты рекордные показатели урожайности сельхозкультур (пшеницы, кукурузы, сои и др.) и по выращиванию племенного крупнорогатого скота с привлечением к этой работе академиков НАН РК (Уразалиев Рахим Алмабекович, Сагитов Абай Оразович, СадыкуловТулеухан Садыкулович, Иванов Николай Петрович) работающих в КазНАУ и в научно-исследовательских институтах Минсельхоза.

На что должна быть нацелена деятельность НАН РК в будущем? Какие задачи стоят перед учеными страны? Самое главное, необходимо усилить взаимосвязь науки с реальным сектором экономики, коммерциализация результатов научной деятельности. Реализовать предложение, озвученное Главой государства на юбилейной сессии НАН РК о выделении 1,0% от дохода добывающих отраслей промышленности для финансирования научных исследований, в том числе и на создание опытно-экспериментальных цехов и конструкторских бюро.

Следует отметить, что из бывших 45 академических научно-исследовательских институтов лишь треть осталась в составе МОН РК, а остальные вошли в составы научных центров и университетов. Например, КазНИТУ имени К.И. Сатпаева объединяет 8 бывших академических институтов, КБТУ- 2.При этом самое главное – необходимо закрепить в Уставе административную и финансовую самостоятельность этих институтов. Лишь тогда это пойдет на пользу; их ученые, читая лекции студентам, получат дополнительный заработок, подготовят себе учеников, научные кадры. Здесь главный вопрос – это система их финансирования.

По системе, сложившейся до сих пор в МОН РК, около 380 НИИ на равных условиях принимают участие в конкурсе на финансирование. Это в корне неправильно. Необходимо вернуться к системе категорийности научных организаций, определяемой по результатам рейтинга. Ученые НАН РК еще 4-5 лет тому назад в своем Нацдокладе о науке подготовили новую схему финансирования и рекомендовали ее ВНТК при Правительстве РК. В ее основу положен принцип разделения институтов на категории согласно их научным достижениям (опыт, международные достижения, оснащение современными техническими и электронными установками, научные кадры и т.д.): например, 1 категория – 40 институтов, 2 категория – 40, а не вошедшие в состав этих

групп – должны считаться иститутами без категорий. Через каждые 3-5 лет по результатам конкурса-аттестации составы этих групп должны изменяться, т.е. по лифтингу кто-то пойдет вверх, а плохо работающие пойдут вниз. А при этом фонд финасирования предлагается определить например, для 1 категории - 50% от всей суммы, 2 категории - 30 %,остальным -20%.Только так мы сможем сохранить имеющиеся у нас научные школы и лаборатории мирового уровня, которые создавались десятилетиями.

Необходимо принять правовой акт, регламентирующий координацию деятельности национальных научных советов (ННС). Необходимо ввести вознаграждения членам ННС за проведение экспертизы конкретного проекта, программы (отчета по ним), мониторинга выполнения научных работ. Согласно указанию Главы государства, надо исключить практику отправки НЦ ГНТЭ поступивших на конкурс проектов и программ зарубежным экспертам. Необходимо требовать аргументированнного обоснования от членов ННС относительно принятого ими решения и повысить их ответственность за объективность экспертизы. Для персонификации ответственности ННС у них должно быть единое руководство.А иначе с кого спросить или кого привлечь к ответственности?

Учитывая работу ННС и НЦ ГНТЭ в условиях цейтнота из-за непомерно большого количества подаваемых на конкурс работ (проектов и программ – до 5000 шт.), целесообразно предусмотреть предварительную общественную экспертизу имеющую рекомендательный характер и передать это Национальной академии наук РК, что не противоречит существующему законодательству. Это было бы более эффективной заменой не оправдавшей себя практики отправления конкурсных работ зарубежным экспертам.

Следует отметить, что вхождение в «Болонскую конвенцию» без сохранения традиционных для СНГ правил в подготовке научных кадров не принесли желаемых позитивных результатов. Следовало бы внедрить новые элементы, сохранив необходимые положения из старой традиционной системы. Например, надо было сохранить ученую степень доктора наук. В России, Кыргызстане, Беларуси и других странах СНГдо сих пор действует ученая степень «доктор наук», т.е. они вошли в «Болонский процесс» с сохранением прежних традиционных положений чего наши специалисты в МОН РК в свое время (2010-2012 годы) упустили.

В целом переход к Болонской системе образования дал возможность «не отстать» от большинства западных стран и расширить принципы академической мобильности. Наши студенты могут, не испытывая трудностей, обучаться за рубежом по схеме «Бакалавр-магистр-PhD (доктор философии)».Однако звание PhD равнозначено прежней ученой степени кандидата наук, поэтому опыт подсказывает, что необходимо ввести более высокую ученую степень - «хабилит-доктора», согласно модели некоторых западноевропейских стран.

Одной из задач нашей Академии является популяризация научных достижений ученых. С 2016 года журнал НАН РК «Известия НАН РК. Серия геологии и технических наук» входит в крупнейшую международную базу Elsevier Scopus и является самым высокорейтинговым академическим научным журналом в Центральной Азии.

В настоящее время НАН РК, как я отметил выше, имеет сертификаты об индексировании еще 4-х академических журналов: «Вестник НАН РК»; «Известия НАН РК. Серия химии и технологий»; «Известия НАН РК. Серия физико-математическая»; «Известия НАН РК. Серия геологии и технических наук», которые вошли в базу данных международной компании Clarivate Analytics. Это открыл доступ казахстанским ученым, преподавателям, докторантам, магистрантам к многочисленным научным материалам.

Уважаемые коллеги! Работа НАН РК всегда находится под пристальным вниманием Главы государства. Функции Академии наук в последнее время расширились: кроме того, что НАН РК участвует в определении приоритетных направлений науки по Республике Казахстан, наши академики и члены-корреспонденты участвуют в работе Госкомиссии при определении лауреатов Государственной премии РК в области науки и техники и других национальных премий. Участвуют в работе ВНТК при Правительстве, в коллегии МОН РК, Национального совета РК, ННС и т.д.

Еще один вопрос, поднятый нами и поддержанный Президентом страны – это присуждение ученым именных премий. До 2003 года Академия наук занималась этим вопросом, позже эту

функцию передали МОН РК. Президент согласился с нашим предложением включить в этот процесс НАН РК, и в 2017 году впервые в НАН РК прошел конкурс по присуждению именных премий в области науки (имени К.И. Сатпаева за лучшее научное исследование в области естественных наук, имени Ч.Ч. Валиханова – в области гуманитарных наук, имени Ы. Алтынсарина – в области педагогики, имени Кюль-Тегина – в области тюркологии, имени Д.А. Кунаева – для молодых ученых в области естественных наук, имени М.О. Ауэзова – для молодых ученых в области гуманитарных наук) и государственных научных стипендий. Выделено 50 государственных стипендий молодым ученым и 25 – для ученых, внесших значительный вклад в развитие науки. Объективность принятых НАН РК решений не вызвал ни малейшего сомнения у научной общественности.

Чтобы привлечь молодых и талантливых ученых в науку, необходимо заботиться и об их материальном благополучии. Необходимо поднять авторитет ученых и сделать науку престижной. Согласно 5 социальных инициатив Главы государства в начале года Министер науки и образования (Е.К. Сагадиев) выделил 120 квартир для молодых ученых академических институтов. Такого еще в нашей постсоветской практике не было. Необходимо строить семейные общежитие для молодых ученых и поднять зарплату всем научным работникам.

По оперативным данным в 2017 году доля внутренних затрат на НИОКР в ВВП составила 0,13%, что ниже показателя 2016 года (0,14%) и показателей стран СНГ и мира: Россия – 1,1 %; Беларусь – 1,0 %; Узбекистан, Азербайджан, Украина – 0,7-1,0 %: США, Евросоюз, Япония – 2,5-4,0 %. Согласно стратегическому плану РК к 2020 г. объем финансирования науки должен достигь 2,0% ВВП. Однако из-за продолжающего экономического кризиса с вызванного санкциями ЕС иСША против Россииза военный конфликт с Украиной наша экономика переживает трудные времена. Но будем надеяться на лучшее. Сегодня страны – технологические лидеры поддерживают показатель наукоемкости ВВП на уровне 2,7-4,3%. В натуральном виде это составляет: США - $ 511,1 млрд; Китай - $ 451,2 млрд; Япония - $ 168,6 млрд; Россия - $ 39,9 млрд.

В настоящее время деятельность национальных академий наук ведущих зарубежных стран, как сейчас принято говорить, начали заниматься научной дипломатией, которая получает широкое распространение. Научный мир – это экстерриториальный мир, поэтому, научные контакты между учеными из разных стран способствуют быстрому восстановлению разрушенных мостов и развитию мирного сотрудничества.

Құрметті әріптестер!

Ең бастысы – өз арамызда ауызбіршілік болуы қажет. Мемлекетімізде Елбасы, академик Н.Ә. Назарбаевтың басшылығымен жүргізіліп жатқан игі іс-шараларға да үн қосып, қолдау көрсетіп отыру да біздің азаматтық борышымыз.Келешекте де осылайша ғылымның бұлақ суындай таза, әрі биік идеалдарына және Отандық ғылымды одан әрі дамыту үшін қызмет ете берейік! Сіздерге үлкен шығармашылық табыстар тілеймін!

Зейін қойып тыңдағандарыңызға рахмет!